

Eliya - Nambari Tano

Ukunyamaza kwo Guhanuura

Jeff Pippenger

2023-10-03

Ilyas ni Ahab nalatha Israel ves lai Carmel, nam la prefigured ni God ni bringing the church out of the Dark Ages in 1798, after three and a half years of persecution, and ni leading them to 1844 and thereafter to 1863. Those three dates are the final three waymarks of the structure of the “seven times” as set forth by Isaiah in chapter seven.

1798, 1844 na 1863 wa mateka yoya nayo yagereranjwe igihe Mose yayororanaga abana ba Isirayeli abakura mu buja bwo muri Egiputa abageza ku Musozi Sinayi. Amateka y’abamarayika ba mbere n’uwa kabiri ahagarariye urugendo rwa ba Millerite rwatangiye mu gihe cy’imperuka mu 1798 rukomeza kugeza ubwo urwo rugendo rwabaye itorero mu 1863. Eliya na Mose ni bo bahamya babiri b’ibanze b’amateka ya ba Millerite, kandi ni bo bahamya babiri b’ibanze mu gitabo cy’Ibyahishuwe mu gihe cy’amateka y’umumarayika wa gatatu.

Omutwe gw’Abamiira gubumba entandikwa y’Enjiri etaggwaawo ey’Okubikkulirwa kkumi nnya, era Future for America gumanyisa enkomerero yaayo. Wakati w’omutwe ogw’entandikwa ogw’Abamiira n’omutwe ogw’enkomerero, tusangamu Ekkansa y’Abadiventi ey’Olunaku olw’Omusanvu. Nga bwe kiri okusinziira ku bannabyafaayo b’Ekkansa y’Abadiventi mu 1856, ekitundu ekyali kisigaddewe mu mutwe gw’Abamiira kyayingira mu mbeera ey’e Laodikiya, bwe kityo ne kiggala ekiseera eky’e Firaderufiya ekyakiikirira 1798 okutuuka mu 1856.

Mu makala ihandi twerekanye ko guhumekwa kwagereraniye ugucika intege kw’ukwambuka Inyanja Itukura n’ugucika intege gukomereye ko mu 1844. Muri icyo gihe ni ho ikigeragezo cy’Isabato, nk’uko cyashushanywaga na manu, cyageze mu mateka ya Mose. Kuri icyo ngingo nyakubahanuzi nyine, umucyo waturutse Ahera Cyane watangiye igikorwa cyo kugerageza no kweza gitangirira ku Isabato, ku bari bambutse inyanja kandi bari binjiye kubwo kwizera mu Ahera Cyane. Igikorwa cyo kugeragezwa cyabanje 1844 cyatangirirye mu mateka ya Mose akivuka, naho ku ba Millerite gitangirira mu 1798, binyuze mu kwiyongera k’ubumenyi Daniyeli yagaragaje ko kwari kuzazana igikorwa cy’ibigeragezo by’intambwe eshatu byagezaga ku rubanza.

Abanene bazohanagurwa, kandi bazezwa, kandi bazageragezwa; ariko abanyabyaha bazakomeza gukora ibyaha; kandi nta n’umwe mu banyabyaha uzasobanukirwa; ariko abanyabwenge bazasobanukirwa. Daniyeli 12:10.

1844-ാം ആൻടിൻറെ ഒക്ടോബർ 22-ന് ന്യായവിധി ആരംഭിച്ചതിന് പതിനാലുവർഷത്തിന് മുമ്പായിരുന്നതിനാൽ മിസ്സോറിയിലെ ആദ്യജാതന്മാരോടുകൂടി ആരംഭിച്ച ചെങ്കടലിൻറെ വള്ളങ്ങളിൽ അവസാനിച്ച ഹവോൻറെ ന്യായവിധിയായിരുന്നു. ജ്ഞാനികൾ വിശ്വാസത്താൽ അതിപരിശുദ്ധസ്ഥാനത്തേക്കു പരവശിച്ചതിനുശേഷം, അഥവാ

ചെങ്കടൽ കടന്നുതീർന്നതിനുശേഷം, 1798-ൽ അന്ത്യകാലത്ത് ആരംഭിച്ച പരീക്ഷണപര്യടനം 1844-ന് അപൂർവ്വം തുടർന്നു. മോശയുടെ ചരിത്രത്തിൽ അത് പത്ത് പരീക്ഷണങ്ങളാൽ പരതിനിധീകരിക്കപ്പെട്ടു; അവയിൽ ഓരോ ഘട്ടത്തിലും യിസ്രായേൽ പരാജയപ്പെട്ടു. ആ പത്ത് പരീക്ഷണങ്ങളിൽ അവസാനത്തേത് പന്തർണ്ഡ് ഒറ്റക്കാരൻമാർ വാഗ്ദത്തദശേത്തെ പരിശോധിച്ചപ്പോഴായിരുന്നു. മോശയുടെ ചരിത്രത്തിലെ ആദ്യപരീക്ഷണം മന്നായുടെ പരീക്ഷണമായിരുന്നു; അത് ശബ്ബത്തിനെ പരതിനിധീകരിക്കുന്നു. അതുപോലെ മിലറൈറ്റ്കൾക്ക് 1844 ഒക്ടോബർ 22-ന് ശേഷമുള്ള ആദ്യപരീക്ഷണമായി ശബ്ബത്ത് തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ഈ സമാന്തര ചരിത്രങ്ങളിലുമുള്ള ആദ്യപരീക്ഷണം ശബ്ബത്ത് ആയതിനാൽ, മോശയുടെ ചരിത്രത്തിലെ തുടർന്നുള്ള ഒൻപത് പരീക്ഷണങ്ങൾ 1844-ന് ശേഷം വാഗ്ദത്തദശേപ്രവേശനത്തിലേക്കോ മരണത്തിനോ മരുഭൂമിയിലേക്കോ നയിക്കുന്ന പരീക്ഷണങ്ങളുടെ ഒരു പരമ്പര ഉണ്ടായിരിക്കുമെന്നതു തിരിച്ചറിയിക്കുന്നു. 1863 മിലറൈറ്റ് പരസ്മാനത്തിനുള്ള അന്തിമപരീക്ഷണത്തെ പരതിനിധീകരിക്കുന്നു. പന്തർണ്ഡ് ഒറ്റക്കാരൻമാർ വാഗ്ദത്തദശേതെക്കുറിചുള്ള തങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ടുകളുമായി മടങ്ങിവരുമ്പോഴാണ് ഈ പരിഗണന നാം ആരംഭിക്കുന്നത്.

Na baada ya siku arobaini wakarudi kutoka kuipeleleza ile nchi. Wakaenda, wakafika kwa Musa, na kwa Haruni, na kwa mkutano wote wa wana wa Israeli, katika jangwa la Parani, huko Kadeshi; wakawaleta habari wao, wao na mkutano wote, wakawaonyesha matunda ya nchi. Wakamweleza, wakisema, Tuliifika ile nchi uliyotutuma; na hakika yatiririka maziwa na asali; na haya ndiyo matunda yake. Lakini watu wakaa katika nchi ile wana nguvu, na miji yao imezungushiwa kuta, nayo ni mikubwa sana; tena tuliwaona huko wana wa Anaki. Waamaleki wanakaa katika nchi ya kusini; nao Wahiti, na Wayebusi, na Waamori, wanakaa milimani; nao Wakanaani wanakaa kando ya bahari, na kando ya Yordani. Kalebu akawanyamazisha watu mbele ya Musa, akasema, Haya, na tupande mara moja, tukaitwae; kwa maana twaweza sana kuishinda. Lakini wale watu waliokwenda pamoja naye wakasema, Hatuwezi kupanda kupigana na watu wale; kwa maana wao wana nguvu kuliko sisi. Wakawapa wana wa Israeli taarifa mbaya ya nchi ile waliyoipeleleza, wakisema, Nchi ile tuliyopita katikati yake ili kuipeleleza, ni nchi iwalayo wakaa ndani yake; na watu wote tuliwaona humo ni watu wa kimo kikubwa. Tena huko tuliwaona Wanefili, wana wa Anaki, watokao kwa wale Wanefili; nasi tulikuwa, kwa kujiona wenyewe, kama panzi; na ndivyo tulivyokuwa machoni pao. Hesabu 13:25–33.

Tambiko hili kutoka Kitabu cha Hesabu lina kweli fulani za maana sana zinazopaswa kuzingatiwa, ambazo huenda zikapuuzwa kwa urahisi mtu asipoitazama historia iliyowakilishwa humo kuwa ni kielelezo cha vuguvugu la Wamillerite. Jambo moja ni kwamba waasi waliokuwa na “taarifa mbaya” walikuwa wakishindwa jaribio lao la kumi na la mwisho, na katika jaribio hilo la mwisho makundi mawili ya watu yalidhihirishwa. Makundi hayo mawili ambayo yamekuwa yakikuzwa

katika historia ya majaribio tisa yaliyotangulia yalidhihirisha tabia zao kulingana na “taarifa” waliyochagua kuikubali. Mwaka 1863, Uadventista wa Wamillerite ulikataa taarifa ya Musa kama ilivyowakilishwa na unabii wa utumwa katika Mambo ya Walawi ishirini na sita. Taarifa iliyowasilishwa na Yoshua na Kalebu ilikuwa tu marudio ya “taarifa” ya Mungu katika historia yote ya ukombozi wao kutoka utumwani. Tangu kuzaliwa kwa Musa na kuendelea, Mungu alikuwa ameahidi kwamba angewatoa kutoka utumwani na kuwapeleka katika nchi ile iliyokuwa imeahidiwa kwa Ibrahimu karne nyingi kabla. Yoshua na Kalebu wanawakilisha wale waliosimama juu ya taarifa ya msingi; wale wapelelezi wengine kumi walikataa kwamba Mungu alikuwa ametoa taarifa hiyo kwa kweli.

Û hemû civat dengê xwe bilind kir û giriya; û gel wê şevê girî. Û hemû zarokên Îsraêl li dijî Mûsa û li dijî Harûn qirand; û tevahiya civatê ji wan re got: Xwezî me li welatê Misrê miribana! an xwezî me li vê çolê miribana! Û çima Xudan me anî vê welatê, da ku em bi şîrê bikevin, û jinên me û zarokên me bibin talan? Ma ne çêtir bû ku em vegezin Misrê? Û wan yek bi yek re got: Bila em serokek ji xwe re tayîn bikin, û bila em vegezin Misrê. Numbers 14:1–4.

Igihe mu 1863 James White yandikaga inkuru mu *Review and Herald* yanga imyumvire ya Miller yerekeye “ibihe birindwi,” kandi muri uwo mwaka nyine Uriah Smith agasohora igishushanyo cy’impimbano kitagiragamo namba icyo ari cyo cyose kivuga ku “bihe birindwi” byo mu Balewi, White na Smith bombi bashyize ku ruhande umurimo wa William Miller kandi bakoresha uburyo bwa Bibiliya bw’Abaporotesitanti b’ubuhakanyi. Uburyo bw’abahakanyi, abo bari baherutse kwita “abakobwa ba Babuloni,” bwakoreshejwe nk’impaka zo kwanga ubutumwa bwa Miller bwari bwarayobowe na marayika Gaburiyeli. Mu kigeragezo cya cumi cyahawe Isirayeli ya kera, bavuze mu buryo butaziguye bati: “Nimucyo twishyirireho umutware, dusubire muri Egipta.” Kunanirwa mu kigeragezo cya cumi kandi cya nyuma gushingiye ku kwanga “raporo” yari ihuje na raporo yatanze uherye mbere na mbere, no ku cyifuzo cyo gusubira mu bubata bwa Egipta. Igihe Yeremiya yagereranyaga mu buryo bw’ikimenyetso abari baracitse intege bitewe no kunanirwa kw’ubuhakanyi bwo mu 1843, Imana yamuhamagariye by’umwihariko kugarukira Imana no ku ishyamba yari asanzwe afitiye ubutumwa, ariko kandi imutegeka kutazigera asubira ku bari baramaze kumenyekana ko ari abakobwa ba Babuloni.

Ku byo Uwiteka avuga ati: Nuhinduka, nanjye nzaguhindura ugaruke, kandi uzakagarara imbere yanjye; kandi nutandukanya ikintu cy’igiciro n’ikinyandagaro, uzamera nk’akanwa kanjye. Bo bazagusange bagarukaho, ariko wowe ntuzabasange ngo ubagarukire. Yeremiya 15:19.

هو متاكب نايئره بى هوئى وب اناد نايئون يكهى دكرهس شىمس اىروئى و تهى او زمىج ،اد 1863 لاس مل مك نهكه دناوهئى تهى ارهنئون بىلاک و عمشوى .ئوب نهچن ووبارد نامرهف نايئپ نىئوش وهئى وب نايوهن اړهگ يوزهرائى مك نهكه دناوهئى تهى ارهنئون شىمس و تهى او ،وبه نايئو وچشئپ يوزهرائى ووبهه .

Mambo lingine linalopaswa kuangaziwa katika kifungu hiki kutoka kitabu cha Hesabu ni kwamba uasi wa mwisho, ambao unawahukumu waasi wote kufia nyikani katika muda wa miaka arobaini ijayo, ni mojawapo ya marejeo mawili ya msingi yanayothibitisha kanuni ya siku moja kuwa sawa

na mwaka mmoja katika unabii wa Biblia; nayo labda ndiyo kanuni ya kiunabii iliyo ya lazima zaidi ambayo Miller alitumia kufungua ujumbe wa injili ya milele na wa malaika wa kwanza. Ushuhuda mwingine wa kibiblia wa kanuni hiyo unapatikana katika kitabu cha Ezekieli.

Na ukapomaliza hayo, ulale tena upande wako wa kuume, nawe utachukua uovu wa nyumba ya Yuda siku arobaini; nimekuwekea kila siku kuwa mwaka mmoja. Ezekieli 4:6.

Mambo yavi sivyo vilingatiwe mara nyingi kuhusu mistari hiyo miwili iliyoanzisha kanuni ya siku kwa mwaka ni muktadha wa kihistoria wa mistari hiyo yote miwili.

Nimwa mabeel jin roo ilo ie ko amio kar lukkun alikkar nan lal in, jimwe im jijñōññoul raan, raan eo juon ñan juon iiō, enaj walok bwe komaroñ bōk anāinwōt jorrāān ko amio, jimwe im jijñōññoul iiō; im komaroñ jela an ao jab kōnono in lukkun karōk. Numbers 14:34.

Mbali eyi ya mu Kubala yaboneka ku lubandiko lwa Israyeli ya kale, kandi yalondekereza obujeemu bwa bantu ba ndagaano ya Katonda; kandi mbali eyi ya mu Ezeekyeri yaboneka ku nkomerero ya Israyeli ya kale, kandi nayo yalondekereza obujeemu bwa bantu ba ndagaano ya Katonda. Ekibonerezo ku lubandiko kyali kufiira mu ddungu, ate ekibonerezo ku nkomerero kyali buddu n'obusibe mu nsi y'abalabe baabwe. Omusingi gwa olunaku okubeera omwaka gussa essira ku bujeemu bwa abantu abali mu ndagaano. Ebibonerezo bibiri, ekimu ku lubandiko n'ekirala ku nkomerero, naye byombi bya njawulo. Ekisooka kyali kufa mpola mpola nga batambula mu ddungu; ekisembayo kyali busibe na buddu mu Babulooni ey'amazima.

Hapo Musa na Haruni wakaanguka kifudufudi mbele ya kusanyiko lote la mkutano wa wana wa Israeli. Naye Yoshua mwana wa Nuni, na Kalebua mwana wa Yefune, waliokuwa miongoni mwa wale walioipeleleza nchi, wakararua mavazi yao. Wakauambia mkutano wote wa wana wa Israeli, wakisema, Nchi ile tuliyopita katikati yake ili kuipeleleza ni nchi njema mno kupita kiasi. Ikiwa Bwana anapendezwa nasi, ndipo atatuvingiza katika nchi hii na kutupa; nchi itiririkayo maziwa na asali. Ila tu msimwasi Bwana, wala msiwaogope watu wa nchi hiyo; maana wao ni chakula kwetu; ulinzi wao umeondoka kwao, naye Bwana yu pamoja nasi; msiwaogope. Lakini kusanyiko lote likasema wapigwe kwa mawe. Ndipo utukufu wa Bwana ukaonekana katika hema ya kukutania mbele ya wana wote wa Israeli. Bwana akamwambia Musa, Je! watu hawa watanidharau hata lini? nao hawatanisadiki hata lini, kwa ishara zote nilizozifanya kati yao? Nitawapiga kwa tauni, nami nitawanyima urithi wao, na kutokana na wewe nitafanya taifa kubwa, tena lenye nguvu kuliko wao. Musa akamwambia Bwana, Ndipo Wamisri watasikia habari hiyo, kwa kuwa kwa uweza wako uliwapandisha watu hawa kutoka katikati yao; nao watawambia wenyeji wa nchi hii; maana wamesikia ya kuwa wewe, Bwana, u katikati ya watu hawa, ya kuwa wewe, Bwana, waonekana uso kwa uso, na ya kuwa wingu lako lasimama juu yao, na ya kuwa watangulia mbele yao, mchana katika nguzo ya wingu, na usiku katika nguzo ya moto. Basi sasa, ukiwaua watu hawa wote kama mtu mmoja, ndipo mataifa yaliyosikia sifa zako yatasema, wakinena, Kwa sababu Bwana hakuweza kuwaleta watu hawa katika nchi aliyowaapia, kwa hiyo amewaua nyikani. Na sasa, nakusihi, nguvu za Bwana wangu na ziwe kuu, sawasawa na ulivyosema, ukinena, Bwana si mwepesi wa hasira, tena ni mwingi wa rehema, husamehe uovu na makosa, wala hamhesabii mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe, akiapatiliza wana uovu wa baba zao hata kizazi cha tatu na cha nne. Na

usamehe, nakusihi, uovu wa watu hawa sawasawa na ukuu wa rehema yako, kama ulivyowasamehe watu hawa tangu walipotoka Misri hata sasa. Hesabu 14:5–19.

Aya mateka ga lekisami na mavhesi lawa ma hundzukile xikombiso xa le Bibeleni lexi vuriwaka “siku ra ku hlundzukisa.” “Siku ra ku hlundzukisa” ri boxiwa eka Pisalema 95, Yeremiya 32 na Vaheveru 3, kambe a hi nge vulavuli hi xikombiso xexo sweswi. Eka xiphemu lexi hundzeke ku boxiwile nsinya wa nkoka swinene lowu faneleke ku lemukiwa. Nsinya wolowo wu tlhela wu kombisiwa hi muprofeta Samuwele, Lusifere, Ellen White, naswona, hilaha swi nga erivaleni hakona, hi Muxe eka xiphemu lexi.

Basi bamwambila bati, “Tala, imwe mwakalamba, kabili abana benu tabenda mu nshila shenu. E ico, nomba mutupangile imfumu ukututungulula mu bupingushi ngefyo caba ku fyalo fyonse.” Lelo ico cintu capalemelele Samwele ilyo batile, “Tupeni imfumu ukututungulula mu bupingushi.” Kabili Samwele apepele kuli Yehova. Elo Yehova ati kuli Samwele, “Umfweni ishiwi lya bantu mu fyonse ifyo bakulanda kuli iwe; pantu tabakukana iwe, lelo bankana Ine, ukuti nshikale nkabafula. Ukulingana na milimo yonse iyo bacitile ukufuma pa bushiku ubwo nabafumishapo mu Egipto ukufika na lelo lino, ifyo banshila, no kubombela ba lesa bambi, efyo na kuli iwe bacita. Nomba, e ico, umfweni ishiwi lyabo; lelo nga waliba, ubacebuje no kubashininkishisha bwino, no kubalangisha imibele ya mfumu iyo ikabafula.” Elo Samwele alandile amashiwi yonse aya kwa Yehova ku bantu abo abamulombele imfumu. Kabili ati, “Iyi niyo mibele ya mfumu iyo ikamibafwila: ikasenda abana benu abaume no kubapela ku mulimo wayo yene, ku ntebe shayo isha nkondo, no kuba ba kapembelo bayo aba pa mahashi; kabili bamo bakalibutuka pa menso ya ntebe shayo. Kabili ikapika bamo ukuba abakapitao pa maka ya lukama, na bambi ukuba abakapitao pa maka ya makumi yasano; kabili ikabapela ukulima imisumba yayo, no kusuna ifyakulya fyayo, no kupanga ifyakubomfya ku nkondo, ne fyakubomfya ku ntebe shayo. Kabili ikasenda abana benu abanakashi ukuba abapangila ifyakununkila, n’abateki, n’abapika umukate. Kabili ikasenda imisumba yenu, ne mivinyu yenu, ne myela yenu iya minofu ya olivi, ee, isha bunonshi bwadiko, no kuipela ku bakalamba bayo. Kabili ikasenda icakulya cakwikumi ku mbeu yenu, na ku mivinyu yenu, no kuipela ku bakalondolwela bayo na ku babomfi bayo. Kabili ikasenda ababomfi benu abaume, n’ababomfi benu abanakashi, n’abacaice benu abasuma, ne punda shenu, no kubabomfya ku milimo yayo. Ikasenda icakwikumi ku mbelele shenu; kabili imwe mukaba babomfi bayo. Kabili muli bulila pali bulya bushiku pamulandu wa mfumu yenu iyo mukaisalila mweka; lelo Yehova takamumfwe pali bulya bushiku.” Nangu cibe fi, abantu bakalile ukutobela ishiwi lya kwa Samwele; kabili batile, “Iyo; lelo tulefwaya imfumu pali ifwe; ukuti naifwe tube nga fyalo fyonse; no kuti imfumu yesu itutungulule mu bupingushi, no kututangila, no kutulwanilako ku nkondo shesu.” Kabili Samwele aumfwile amashiwi yonse aya bantu, no kuyaayasobeleva mu matwi ya kwa Yehova. Elo Yehova ati kuli Samwele, “Umfweni ishiwi lyabo, ubapangile imfumu.” Kabili Samwele ati ku bantu ba Israeli, “Bulenke, muntu onse ku musumba wakwe.”
1 Samwele 8:5–22.

Mundima ino, Israyeli wa kale wakana Mulungu kukhala Mfumu yawo, ndipo mbiri iyi ikusonyeza m’tsogolo ku nthawi imene analengeza kuti analibe mfumu ina koma Kaisara. Anakana ulamuliro wa Mulungu, ndipo anaumirira kuti apatsidwe mfumu yochokera mwa anthu awo eni, koma potsiriza analengeza kuti mfumu yawo inali mfumu ya Aroma. Mfumu ya Aroma m’masiku

otsiriza ndi papa wa ku Roma.

Bali bongiile, Muumushe, muumushe, mumubambe pa musalaba. Pilato wababwiile ati, Sena mbambe pa musalaba Mwami wenu? Bakulu ba basaserdoti baaswike bati, Tatwina mwami umbi kano Kaizari. Yohane 19:15.

Teokratia ya kulemewa kulimkera Samweli sana, tena kwa namna ya binafsi, hata akaelewa jambo hilo kuwa ni kukataliwa kwa ofisi yake ya kinabii. Lakini Mungu alihakikisha kwamba Samweli anaelewa ya kuwa kukataliwa kwao kulikuwa ni kwa Mungu, wala si kwa nabii. Vifungu hivi viwili vinavyoeleza uhusiano wa kinabii wa Musa na Samweli kwa uasi wa Israeli ya kale, adhabu ya uasi ule iliyofuata haikuwa mwisho kwa Israeli ya kale. Bado kulikuwako kundi lililowakilishwa na Yoshua na Kalebu ambalo lingeingia katika Nchi ya Ahadi, na katika kisa cha Samweli mwisho wa Israeli ya kale ulikuwa katika hitimisho la wafalme wa Israeli, si mwanzo wake.

Mose akatafakari pamoja na Mungu aendeleo kutenda kazi pamoja na Israeli wa kale, kwa maana Mose aliona ya kuwa kuwaleta kwenye mwisho wakati huo kungepotosha historia takatifu ya ukombozi wa watu Wake na ahadi Yake ya kuwaongoza kuingia katika nchi ambayo Mungu alikuwa amemwahidi Ibrahimu. Hoja iliyopo hapa ni kwamba Mungu huchagua kuuruhusu uasi utokee na pia uendeleo, wakati anapokusudia kuutumia uasi huo kuwa ushahidi wa kweli.

شهووتی او نه لئی نهی ال دل اهوره ، اد ناشی پ لئی یوم اس وک ، ئر مور هپداد و کاپ هم شخ ین اخ ووش هک
ارد ناشی پ.

“Ndzi nga si tshama ndzi vona exikarhi ka vanhu va hina ku tinyiketela hi ku tiyisisa loku entiyisweni wa munhu hi yexe ni ku nga swi lavi ku amukela ni ku pfumela eka ku vonakala, hilaha leswi swi kombisiweke hakona eMinneapolis. Ndzi kombisiwile leswaku a ku nga ri na un’we exikarhi ka vandla lava khomeke moya lowu wu kombisiweke entsombanweni wolowo loyi a a ta tlhela a va ni ku vonakala loku tshembekaka leswaku a kota ku lemuka nkoka wa ntiyiso lowu rhumeriweke eka vona ku suka etilweni, ku fikela va titsongahata emavutleleni ya vona kutani va pfumela leswaku a va nga fambisiwi hi Moya wa Xikwembu, kambe leswaku miehleketo ya vona ni timbilu ta vona a swi tele hi ku va ni xihlawuhlawu. Hosi a yi navela ku tshinela eka vona, ku va katekisa ni ku va horisa eku tlheleleni endzhaku ka vona, kambe a va nga yingisi. A va fambisiwa hi moya wolowo wolowo lowu wu hlohloleleke Kora, Dathani, na Abirama. Vavanuna volavo va Israele a va tiyimisele ku kaneta vumbhoni hinkwabyo lebyi a byi ta kombisa leswaku a va hoxile, kutani va ya emahlweni, va ya emahlweni endleleni ya vona ya ku nga tshembeki, ku ko ku ri ni vo tala lava kokiweke leswaku va hlanganyela na vona.”

“Bano bazali nani? Bango bazalaki bato ya bolembu te, ya bozangi boyebi te, mpe ya kozanga pole ya bososoli te. Na botomboki wana ezalaki na bankumu nkama mibale na ntuku mitano, bato oyo bazalaki lokumu kati na lisangá, bato ya lokumu monene. Litatoli na bango ezalaki nini? ‘lisangá mobimba bazali basantu, moko na moko na bango, mpe Nkolo azali kati na bango: bongo mpo na nini bomitomboli likolo ya lisangá ya Nkolo?’ [Mitángó 16:3]. Tango Kora mpe baninga na ye bakufaki na nse ya etumbu ya Nzambe, bato oyo bakosaki bamonaki loboko ya Nkolo te na makamwisi oyo. Lisangá mobimba na ntongo ya mokolo oyo elandaki

efundaki Moize mpe Arona ete, ‘Bino bobomi bato ya Nkolo’ [molongo 41], mpe bokono ya koboma ezalaki likolo ya lisangá, mpe bato koleka nkóto zomi na minei bakufaki.”

“Nami nilipokusudia kuondoka Minneapolis, malaika wa Bwana alisimama karibu nami, akasema: ‘Sivyo; Mungu anayo kazi kwa ajili yako kufanya mahali hapa. Watu wanatenda tena uasi wa Kora, Dathani, na Abiramu. Nimekuweka katika nafasi yako iliyo sawa, ambayo wale wasio katika nuru hawataikubali; hawataisikia shuhuda yako; lakini nitakuwa pamoja nawe; neema Yangu na uweza Wangu vitakutegemeza. Si wewe wanayekudharau, bali wajumbe na ujumbe ninaowatuma kwa watu Wangu. Wameonyesha dharau kwa neno la Bwana. Shetani ameyapofusha macho yao na kuipotosha hukumu yao; na isipokuwa kila nafsi itatubu dhambi hii yao, uhuru huu usiotakaswa unaoufanyia Roho wa Mungu dhihaka, watatembea katika giza. Nitaondoa kinara katika mahali pake isipokuwa watubu na kuongoka, ili niwaponye. Wamefifisha kuona kwao kwa kiroho. Hawakutaka kwamba Mungu adhirihishe Roho Yake na uweza Wake; kwa maana wana roho ya dhihaka na chukizo kwa neno Langu. Ucheshi wa kipuuzi, mambo yasiyo na maana, mzaha, na masihara hufanywa kila siku. Hawakuielekeza mioyo yao kunitafuta Mimi. Wanatembea katika cheche za moto wao wenyewe, na wasipotubu watalala katika huzuni. Bwana asema hivi: Simama katika zamu yako ya wajibu; kwa maana mimi ni pamoja nawe, wala sitakuacha wala sitakupungukia.’ Maneno haya kutoka kwa Mungu sikuthubutu kuyapuuz.” The 1888 Materials, 1067.

Sister White amefananishwa na mtazamo wa Samweli, na akaagizwa kubaki pamoja na waasi na uasi wao na “kusimama katika” “wadhifa” wa “wajibu” wake. Aliamriwa kusimama katika wadhifa wake, baada ya yeye (nabii mwanamke) kuamua kuwaacha waasi na uasi wao waendele peke yao.

Uvama wa kutajwa kwa kwanza, ambao ni sehemu ya msingi ya kanuni ya Alfa na Omega, unaonyesha kwamba mara ya kwanza jambo linapotajwa huwa la umuhimu mkuu kabisa. Lililohusiana na mwanzo wenyewe wa uasi wa Lusifa ni ukweli kwamba kama Mungu angalitaka, alikuwa na uwezo wote uliohitajika kumwangamiza Lusifa katika wazo la kwanza kabisa la ubinafsi lililotokea ndani ya akili ya Lusifa. Mungu angeweza kumwondoa Lusifa katika uumbaji, na anao uwezo ambao, kama angechagua kufanya hivyo, angeweza kulifanya kwa namna ambayo malaika wengine wasingalijua hata kilichotukia. Bila shaka, hakufanya hivyo, kwa maana miongoni mwa mambo mengine lingekuwa ni kukanusha tabia Yake, lakini kwa kweli anao uwezo wa uumbaji ambao ungemwezesha kufanya jambo hilo lenyewe. Lakini hakulifanya. Kwa uvumilivu aliruhusu uasi uwe sehemu ya ushuhuda wa tabia Yake, sehemu ya ushahidi wa pambano lile lililoanza mbinguni na ambalo hatimaye lilipaswa kufika duniani. Hili ndilo lililotimizwa na mazungumzo ya Musa kwa Israeli wa kale. Mungu aliruhusu kizazi cha waasi kife nyikani na akautumia huo historia kama mfano wa kibiblia ili kuendeleza kweli zinazohusiana na injili ya milele.

Vilevile, katika kukataliwa kwa Mungu kuwa mfalme katika siku za Samweli. Samweli alielekezwa kuendelea na kusimama mahali pake pa wajibu, licha ya imani zake binafsi na ujuzi wake wa kinabii. Kipengele hiki cha usimamizi wa Mungu wa kinabii na wa kihistoria kinatambuliwa pia katika kujengwa upya kwa hekalu baada ya utumwa wa Babeli. Mungu alitabiri

na kutawala kila kipengele cha miaka sabini ya utumwa; kurudi Yerusalemu, kujengwa upya kwa Yerusalemu, hekalu, na njia na kuta. Aliweka mbele unabii wa nyakati uliotambulisha wakati ambao wangewekwa huru kutoka utumwani. Alibainisha ni amri ngapi zingekuwapo kuashiria mwanzo wa ile miaka elfu mbili na mia tatu. Alimtaja Koreshi kwa jina, yule mfalme wa kipagani ambaye angeanza mchakato kwa amri ya kwanza. Vipengele vyote vya kujengwa upya kwa Yerusalemu na kwa hekalu vilitambuliwa mahsusi, naye akawainua watu waadilifu na manabii ili kuitimiza kazi hiyo.

Obwolobi bwonna obw'okumanyira ddala eby'obunnabbi eby'Obwakatonda nga tebinnabaawo, n'okuyingirira kwe, newaakubadde bwe bwali bwe butyo, obujeemu obwali buleetse obusibe e Babulooni bwali bumaze dda okumaliriza okubeerawo kwe okw'obuntu awamu n'abantu ba Katonda. Ekitiibwa kya shekinah tekiddayo nate mu yeekaalu eyazimbibwa nate. Ebyafaayo byonna byakozesebwa okuwa ensengeka ey'obunnabbi eri ebyafaayo eby'enkomerero y'ensi, wadde nga yeekaalu teyaddayo nate kulongoosebwa na kubeerawo kwa shekinah mu Kifo Ekisinga Obutukuvu. Mu ngeri eyo, yeekaalu eyazimbibwa nate yali bujulirwa si bwa kubeerawo kwa Katonda, wabula bwa bujeemu bwa Isiraeri. Naye bannabbi b'ebyafaayo ebyo, nga Samwiri ne Sister White e Minneapolis, baeyongera okuweereza mu buvunaanyizibwa bw'obunnabbi.

ساب ادنانتی هس و حیسم ناوئین هی که ورومگ هی یکوکان هل مک مکئتش مکهی، یرمفی سول انووبی غاب یرمرس، لیئوماس. یؤخ یناکهتس مبهم وب تئب ماومدرمب دنووبی غاب وهئ اد ی اگئ یر ادوخ و، موارک، نب مکئ یناکهتس مهن کهو ی وهئ وب لیئارس یئ یووز مرای رهل یؤخ ییتس وردوتس یر یی پرووت ادوخ ینار مبه غئپ اهموره. اشاپ وود مکهی یندرکن اش ینتسد هل ندرک یرادشهب وب ارک متسارای زیگرهه رتیی مک هی اگتسر مپ وهئ، ادوخ ی اگتسر مپ ی مهن انداینب هل درک نای یرادشهب موهوب مهن ادئت ی ادوخ ی انیکهش ینووب مدامئ.

Avo va kuetesha “vyao vya hadithi” kinyume na Neno la kinabii, kwa kusudi la kufunika uasi wa Uadventista mwaka 1863, na wanaochagua kujenga hoja yao juu ya mantiki ya kwamba kama lolote baya lingalitokea mwaka 1863, nabii mwanamke angelikataza jambo hilo, kwa makusudi hawajui kanuni ya kwanza inayotambuliwa katika kutajwa kwa kwanza kabisa kwa uasi dhidi ya Mungu. Mungu huruhusu uasi kwa makusudi Yake mwenyewe, na akichagua kwamba manabii Wake wabaki bila upande au kimya katika maasi yanayoweza kutokea, huo ndio uchaguzi Wake.

Tunapoanza kuzingatia mchakato wa kujaribiwa wa 1844 hadi 1863, ambao umefananishwa na majaribu kumi ambayo Israeli wa kale walishindwa baada ya kuvuka Bahari ya Shamu, ni muhimu kuelewa ukweli huu wa kibiblia. Manabii wa Mungu hutenda kazi kama manabii Wake katika nyakati za utii na za kutotii, na wakati mwingine hawapingi mambo ambayo kwa mtazamo wa juu juu yangeonekana kuwa ni mambo ambayo nabii angetazamiwa kuyapinga. Wakati mwingine wao hutambua waziwazi uasi huo lakini huzuiliwa, na nyakati nyingine Bwana huweka mkono Wake juu ya macho yao kuhusu uasi huo. Mtazamo huo unapotambuliwa, 1863 huwa alama muhimu katika historia ya ufalme wa sita wa unabii wa Biblia, kwa pembe ya Uprotestanti na pia kwa pembe ya Urepublicanismo.

Beto nayi ngengeng'enab ba Prophets, ak ngasireta visions, ak ayibuin similitudes, ko ministry neba Prophets. Hosea 12:10.